

Bilaga 3

Förteckning över läkemedel för rökavvänjning

FINNS FÖR UTSKRIFT SOM PDF-FIL PÅ WWW.GOTHIAFORTBILDNING.SE OCH WWW.PSYKOLOGERMOTTOBAK.ORG

För snusavvänjning saknas ännu så länge tydlig evidens för att rekommendera läkemedel. Viss evidens finns för vareniklin (Champix) och erfarenheten är att många har haft nytta av nikotinläkemedel för att lindra nikotinabstinensen.

Produkt	Dosering	Behandlingsperiod	Vanliga biverkningar	Positivt	Negativt	Övrigt
Nikotinplåster – 24 tim plåster 21, 14 och 7 mg – 16 tim plåster 25, 15, 10 mg	< 20 cig per dag - start med 15mg/14mg/10 mg ≥ 20 cig per dag - start med 25mg/21 mg	Individuellt, normalt 2–3 månader, inklusive nedtrappning.	Hudreaktioner, 24 tim-plåster kan ge sömnstörninga/livliga drömmar.	Enkelt att använda. Jämn tillförsel av nikotin. 16 tim-plåster ger hjälp med morgonrökning. 24 tim-plåster ger hjälp med morgonrökning. 16 tim-plåster lämpligt till den som inte röker nattetid. Låg tillväjningsrisk.	Stillar inte det orala behovet.	Placera plåstret på ett nytt ställe varje dag. Kan kombineras med niko- tinnuggummi, sugtablett, resoriblett, inhalator eller munhålsprej.
Nikotin-tuggummi 1, 5 mg, 2 mg, 3 mg, och 4 mg	< 20 cig per dag - 1,5 mg/2 mg ≥ 20 cig per dag - 3 mg/4 mg 8-12 tuggummin/dygn.	Individuellt, minst 3 månader, därefter gradvis nedtrappning. Max 12 månader.	Irritation i mun och hals, hecka, magbesvär vid fel tuggteknik.	Enkelt att korrigera dosen. Ger snabb lindring i svåra situationer. Minskar hungerens, kan förebygga småtandande. Utan vanligt socker.	Svår tuggteknik. Ömhet i kakleder, kan fastna i tanderna. Beroende kan inträffa men i mindre grad.	Vikar med rätt tugg- teknik, skall tuggas långsamt med pauser i tuggandet.
Nikotin-sublingual-tablett 2 mg	< 20 cig per dag - 2 mg ≥ 20 cig per dag - 2 x 2 mg 8-12 tabletter/dygn	Individuellt, minst 2–3 månader, därefter gradvis nedtrappning. Max 6 månader.	Irritation i mun och hals.	Ger snabb lindring i svåra situationer. Diskret. Enkel att använda. Få biverkningar. Minskar hungerens. Utan vanligt socker.	Svält tablett ger sämre effekt.	
Nikotin-sugtablett 1, 2 och 4 mg	< 20 cig per dag - 1 mg/2 mg ≥ 20 cig per dag - 2 mg/4 mg 8-12 tabletter/dygn	Individuellt, minst 3 månader, därefter gradvis nedtrappning. Max 6 månader.	Irritation i mun och hals, hecka.	Ger snabb lindring i svåra situationer. Enkel att använda. Utan vanligt socker.	Patienter med tendens till halvbärra kan uppleva besvär.	Vikar med rätt sugteknik; tablettens ska vila i munnen mellan varven.
Nikotin-inhalator 10 mg/plugg 4–12 doser/dygn.	Laddas med nikotinpluggar 4–12 doser/dygn.	Individuellt, minst 3 månader, därefter nedtrappning Max 6 månader.	Milda lokala reaktioner som hosta och irritation i mun och svalg.	Hjälper till att minska saknaden av att hålla något i handen och lindra sugbehovet. Enkel att dosera.	Sämre effekt vid kyla. Vanan med att föra något till munnen upprätthålls.	
Nikotin-munhålsprej 1 mg	1–2 sprejningar varje/varannan timme mellan kinden och tanderna, skifta kind. 8–12 sprejningar/dag.	Individuellt, normalt 3 månader, därefter nedtrappning. Max 6 månader.	Irritation i mun och hals under de första veckorna.	Något snabbare effekt än övriga nikotinprodukter som används oralt.	Preparatet är nytt och få erfarenheter finns ännu.	Preparatet är nytt och få erfarenheter finns ännu.
Munhålepulver 2 mg, 4 mg	1 påse varannan timme läggs under överläppen i ca 30 minuter: Flytta runt påsen med tungan. 8–12 påsar/dag.	Individuellt, normalt 3 månader, därefter nedtrappning.	Irritation i mun och hals under de första veckorna.		Preparatet är nytt och få erfarenheter finns ännu.	Preparatet är nytt och få erfarenheter finns ännu.
Vareniklin (Champix) 0,5 mg och 1 mg	Behandling påbörjas då patienten röker. Rökstopp planeras 1–2 veckor efter påbörjad Champixbehandling. Rekommenderad dos är 1 mg x 2 efter 1 veckas titrering. Titrering: Dag 1–3: 0,5 mg x 1 Dag 4–7: 0,5 mg x 2 Dag 8–behandlingsslut: 1 mg x 2.	12 veckor. En extra 12-veckorsbehandling med 1 mg x 2 kan övervägas.	Illamående, sömnstörning och förändrade drömmar. Det finns även rapporter om depression, självmord och akuta hjärt- karlhälsor.	Minskar lusten att röka. Bör tas tillsammans med mat. Påverkar inte cytokrom P450. Ingen känd interaktion med andra läkemedel.	Biverkan illamående. Behandlingen ska avbrytas om agitation, nedstämdhet eller förändringar av patientens beteende av betydelse observeras (se FASS).	Receptbelägr. Andrahandsmedel. Ingår i högkostnadskyddet om det ges tillsammans med motiverande stöd.
Bupropion (Zyban, Bupropion Paranova) 150 mg	Behandling påbörjas då patienten röker, rökstopp planeras inom 2:a veckan. 150 mg x 1 x 1 i 6 dagar. Fro.m. dag 7 150 mg x 2 (ej över 300 mg/dygn). 8 timmar mellan doserna.	7–9 veckor.	Insomningsproblem, illamående och muntorrhet. Det finns även rapporter om krampor.	Minskar lusten att röka. Om full dos ger biverkan kan enbart morgondos ge tillräcklig behandlingsseffekt.	För att minska sömnpromblem tas inte kvällsdosen för sent. Har ett biverkningspektrum som man ska ha i åtanke om man forskriver det till psykiskt sköra personer (se FASS).	Receptbelägr. Andrahandsmedel. Ingår i högkostnadskyddet om det ges tillsammans med motiverande stöd.

Sammanställt av Lena Lundh, distriktsköterska, med.dr., Akademiskt primärvårdscentrum, Stockholm, Sjuksköterskor mot Tobak, och Barbro Holm Ivarsson, leg. psykolog, Psykologer mot Tobak.